

Borili se bomo proti 'bonbončkom'

Žiga Kariž, foto: Urban Štebljaj

Kako privabiti tuje vlagatelje, izboljšati poslovno okolje in podjetnike ubraniti pred vladno radodarnostjo v predvolilnem času? Zaradi predvolilnega obdobja minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek celo meni, da je treba opustiti spremembe delovno-pravne zakonodaje!

Dokazano je, da bolj fleksibilna delovna zakonodaja prinaša tudi več zaposlitev in več pogodb za nedoločen čas.

Kateri so po vašem mnenju ključni ukrepi v novem zakonu o spodbujanju investicij, ki lahko privabijo nove vlagatelje?

Naša prioriteta je ustvariti tako poslovno okolje, da bo zanimivo za investitorje. Pika. Ne želimo nikakršne delitve na domače in tuje investitorje, ampak želimo biti konkurenčni do te mere, da bodo podjetja imela voljo vlagati in širiti svojo proizvodnjo ali pa jo zagnati čisto na novo.

Naša ekonomija je usmerjena izvozno. Od ustvarjenih 40 milijard jih kar 30 izvozimo. To pomeni, da nominalno 80 odstotkov našega BDP-ja predstavlja izvoz. Zato moramo mi skrbeti, da je poslovno okolje konkurenčno tudi za naša podjetja. Trudimo se zmanjšati administrativne ovire, spremeniti zakonodajo na področju pridobivanja gradbenih dovoljenj ter delovno pravno in davčno zakonodajo prilagoditi tako, da bo strošek delovne sile konkurenčen. To je osnova.

V konjunkturi so investicije zanimive tako za domače kot za tuje vlagatelje. Da bi jih spodbudili, pripravljamo nov zakon o investicijah. Z njim želimo združiti različne vrste olajšav, ki jih namenjamo, in izkoristiti 'bonus', ki ga EU dovoljuje, ne da bi spodbude označili za državno pomoč, torej do limita, ki je postavljen nekje pri 18 milijonih evrov za primerljivo veliko podjetje.

Zakon bo pripravljen do konca letošnjega prvega polletja in upam, da ga bomo sprejeli. Osnove za zakon smo si nabrali ob pripravljanju zakona za Magno ter s privabljanjem drugih investorjev, tako tujih kot domačih.

Katere so ključne zadeve, ki jih v Sloveniji iščejo domači in tuji investitorji?

Po našem globokem prepričanju je na prvem mestu usposobljena delovna sila, razvita infrastruktura ter razvito in stabilno poslovno okolje. Ne nazadnje je

treba omeniti, da smo v zadnjem letu pripomogli h kar nekaj pomembnim investicijam.

Na prvem mestu je treba izpostaviti Magno, kjer smo praktično na koncu z vsemi pripravljalnimi zadevami, ki smo jih dolžni narediti kot država, potem bi izpostavil Yaskawo in še druga podjetja: Odelo, GKN, Melamin, Messer ...

Ob tem smo se naučili, da naša zakonodaja kljub kritikam v resnici ni tako slaba. Res pa je, da proces pridobivanja različnih dovoljenj slabo upravljamo in da je še veliko možnosti za izboljšanja. Pri zgoraj naštetih primerih nismo ničesar spreminjali ali obšli. Poskrbeli smo le, da je vsak državni uradnik svoje delo opravil v najhitrejšem možnem času.

Na kakšen način država pripomore k neposrednemu stiku s potencialnimi vlagatelji?

Pri privabljanju tujih investicij smo kot država zelo aktivni. Za to skrbi agencija za spodbujanje tujih neposrednih investicij Spirit. Opravili smo več konkretnih srečanj s posameznimi državami investitoricami: zelo ploden je bil obisk delegacije v Arabskem zalivu, vzpostavili smo tudi dober odnos z rusko investicijsko agencijo RIA ... Trudimo se, da bi se naš privatizacijski proces, ki ga upravljata SDH in DUTB, odvijal čim hitreje ter da bi po vsej Sloveniji pridobili čim več neposrednih investicij.

Kako do več zemljišč za večje investitorje, ki jih v Sloveniji primanjkuje? Zakaj starih industrijskih con nismo bolje pripravili za investitorje?

Ob dosedanjih aktivnostih smo se veliko naučili. Med drugim smo ugotovili, da nimamo ustrezne baze podatkov o poslovno-industrijskih obrtnih conah po Sloveniji. Potrebujemo neke vrste centralni register oziroma nabor, iz katerega bomo lahko črpali potencialne lokacije za nove interesente.

V Sloveniji imamo trenutno nekaj zelo urejenih con, nekaj pa je tudi takih, kjer se da razmere še izboljšati. Cona, ki je trenutno najbolj urejena in pripravljena na sprejem investitorjev, je področje nekdanje Tovarne sladkorja Ormož, kjer imamo na voljo več kot 20 hektarjev zemljišč, opremljenih z vso potrebno infrastrukturo: energetiko, komunalnimi priključki ... Malce bolj 'neurejeno' je področje nekdanje Tovarne dušika Ruše, kjer je sicer veliko potenciala, vendar je stari poslovni sistem razpadel na tak način, da težko dobimo večje komplekse za investicije.

V naši komunikaciji s potencialnimi investitorji promoviramo tudi posamezne manjše občinske investicijske cone, ki so bolj ali manj urejene in bolj ali manj zanimive.

Lani aprila je Forum tujih investitorjev v Sloveniji izdal deklaracijo s predlogi, ki bi izboljšali pogoje poslovanja v Sloveniji. Kaj se je na državni ravni v tem letu glede tega spremenilo na bolje?

Večina predlogov, ki smo jih prejeli, se bo udeležila v novem zakonu o spodbujanju investicij, ki sem ga že omenil. Zakon bo obsegal več poglavij:

od dostopa do zemljišč, davčne politike, spodbud, možnosti pridobitve zemljišč s strani občin ... Stvari želimo decentralizirati in prepustiti v upravljanje tudi lokalnim skupnostim, ki bodo tako prevzele večjo soodgovornost za to, da dobimo kakšnega investitorja na njihovo območje.

Kaj je MGRT poleg boljšega dostopa do financiranja v vašem mandatu storilo za boljše poslovno okolje za mala in srednje velika podjetja (MSP)?

Za MSP intenzivno delamo na področju razpisov. Izpostavil bi razpis za spodbujanje raziskav, razvoja in inovacij (RRI), pri katerem lahko sodelujejo tako mala in srednje velika kot velika podjetja, ter razpis za spodbujanje malih in srednje velikih podjetij, za katerega je v letu 2017 načrtovanih veliko več sredstev, kot jih je bilo v preteklih letih.

Pričakujem, da bomo del državnih turističnih zmogljivosti privatizirali relativno hitro.

Za spodbujanje RRI je osnova Strategija pametne specializacije. Katera področja kažejo največji razvojni potencial?

Strategija pametne specializacije je bila v osnovi narejena v sodelovanju z gospodarstvom in z njim povezanimi institucijami. Potrjena je bila na ravni EU in za nas predstavlja temelj razvojnih usmeritev. To pa ne pomeni, da je popolnoma zacementirana in je ni mogoče spreminjati.

V naslednji finančni perspektivi bo treba ugotoviti, ali so kje nujne dopolnitve in izboljšave, kar bomo tudi storili. Strategija pametne specializacije je temeljni dokument za vse razpise s področja RRI in jo močno podpiramo. V okviru tako imenovanih sripov, pripravljenih na osnovi Strategije, je na voljo 10 milijonov evrov.

Zakon o spodbujanju investicij bo obsegal več poglavij: od dostopa do zemljišč, davčne politike, spodbud, možnosti pridobitve zemljišč s strani občin ...

Potrebujemo neke vrste centralni register oziroma nabor, iz katerega bomo lahko črpali potencialne lokacije za nove investitorje.

Cona, ki je trenutno najbolj urejena in pripravljena na sprejem investitorjev, je področje nekdanje Tovarne sladkorja Ormož.

V naslednjem petletnem obdobju želimo narediti vsaj deset novih štirizvezdičnih hotelov z najmanj 150 sobami.

Koliko so uspehi v turizmu rezultat konjunktуре, posameznih uspešnih turističnih delov gospodarstva (Ljubljana; Postojnska jama ...), koliko pa sistemskih ukrepov države? Imate takšno analizo?

Turizem je tek na dolge proge. Je kompleksna dejavnost, ki zaposluje več kot 45 tisoč ljudi. Dejstvo je, da smo o turizmu v preteklosti veliko govorili in naredili veliko načrtov. Od leta 2012 dalje, ko je bila izdelana nova strategija, pa smo za podporo turizma storili bolj malo. Sredstva za promocijo so se celo zmanjšala. Med letoma 2004 in 2008 smo ogromno investirali v turistično infrastrukturo, v nove hotele, v prepoznavnost Slovenje, v promocijo Slovenije pa nismo vložili skoraj nič.

Glavni temelj našega turizma je, da dobimo več tujih gostov. To ne pomeni, da zanemarjamo domače goste, ampak če želimo rasti in se razvijati, potrebujemo rast števila tujih gostov. Te pa lahko privabimo le, če investiramo v promocijo. Zato smo sredstva v ta namen z nekaj manj kot pet milijonov lani povišali na 12 milijonov evrov. Gre za promocijo izključno na tujih trgih.

Zagotovo lahko tudi temu dejstvu pripišemo dobre rezultate: v letu 2015 smo prvič zabeležili več kot 10 milijonov nočitev, v letu 2016 pa smo se že približali 11 milijonom nočitev. Res nam sicer gre na roko to, da imajo posamezne turistično razvite regije varnostne težave. A treba je vedeti, da je v turizmu strah obratno sorazmeren s ceno in da se vsaka turistična destinacija po težavah zelo hitro pobere.

Prednost našega turizma je drugje. Kar ustvarimo, 2,25 milijarde lani, naredimo v povprečju čez vse leto, saj nismo sezonsko organizirana turistična destinacija. Zato imamo izjemno priložnost, da naše štiri stebre turizma – zdravilišča, gorski turizem, obalo in mesta – še bolj organizirano prodajamo.

Da bomo še uspešnejši, pa bo treba še marsikaj postoriti na področju turističnih produktov in promocije. Pripraviti želimo novo strategijo oziroma smernice za razvoj slovenskega turizma v naslednjem petletnem obdobju. S tem bo storjen prvi korak naprej tudi na investicijskem področju. Z drugimi besedami: v tem obdobju želimo narediti vsaj deset novih štirizvezdičnih hotelov z najmanj 150 sobami po celotni Sloveniji.

Zakaj toliko časa iščemo investitorje, ki bi kupili državna turistična podjetja?

V turizmu je treba izpostaviti dve stvari: dobre poslovne rezultate, ki predstavljajo več kot 13 odstotkov BDP-ja Slovenije, ter zelo težko situacijo, ali pa če hočete celo katastrofo, v lastniški strukturi turizma. Nesprejemljivo je namreč, da je večina hotelov in hotelskih verig v takšni ali drugačni državni lasti. Treba je storiti korak naprej. Pričakujem, da bomo del državnih turističnih zmogljivosti privatizirali relativno hitro, ostale pa prek prestrukturiranja pripeljali do tega, da bomo imeli na koncu procesa v turizmu zgolj zasebno lastniško strukturo, ki lahko edina na dolgi rok zagotovi uspešno delovanje.

Državna turistična podjetja so v zadnjih letih poslovala negativno. Mislim, da je bilo leto 2016 prvo, ko smo kot celota v turističnem pogledu poslovali pozitivno. Turistične produkte je treba 'sprofilirati' in se usmeriti v področja, kjer smo dobri. Turistična podjetja so kapitalsko zelo zahtevna in čez noč je težko dobiti kupca za velike verige, sploh če imajo zgolj povprečne rezultate. Verjamem, da SDH na tem področju dela intenzivno in da bodo rezultati vidni že v bližnji prihodnosti.

Ste na MGRT uspešnejši pri sistemskih spremembah za boljše okolje ali ste kot minister za podjetja več storili tako, da ste preprečevali napovedane slabe ukrepe drugih ministrstev?

Oboje. S spremembo zakonodaje, ki bo pripomogla k temu, da bomo dobili boljše poslovno okolje, se ukvarjamo sistematično, vendar smo pri tem zelo, zelo restriktivni. Borimo se proti temu, da se ponovno odpirajo veljavni zakoni, saj praviloma ob vsakem takem posegu, pa četudi uvajamo zgolj posamezno direktivo EU, naša, državna stran ustvari še dodatna pravila, ki na koncu škodijo poslovnemu okolju. Mi si prizadevamo ureditev poenostaviti in liberalizirati ter jo narediti birokratsko manj zahtevno.

Prepričan sem, da smo na nekaterih področjih že storili pozitivne korake naprej, drugje pa nas to delo še čaka. Kritični pa smo tako do svojega dela kot do dela drugih ministrstev. Zavzemamo se za liberalen pristop ob zavedanju, da je treba spoštovati osnovna že postavljena pravila.

Se kaj bojite, da bodo bonbončki za volivce pred volitvami bistveno poslabšali poslovno okolje v Sloveniji? Kateri bonbončki bi lahko bili najslabši za konkurenčnost slovenskih podjetij?

Naloga našega ministrstva je, da to preprečuje in se bori proti 'bonbončkom'. Izpostavil bi področje, pri katerem sem kar malce jezen nase, da nismo uspeli storiti več. To je nadgradnja delovnopravne zakonodaje, ki bo korektna do delojemalcev in hkrati upoštevala želje delodajalcev.

Globoko sem namreč prepričan, da fleksibilnejša zakonodaja pomeni več pogodb za nedoločen čas, in prepričan sem, da trenutni pristop ne more pomagati ne podjetnikom ne delavcem. Še enkrat poudarjam: dokazano je, da bolj fleksibilna delovna zakonodaja prinaša tudi več zaposlitev in več pogodb za nedoločen čas. Če pa na to temo pogledamo v luči predvolilnega obdobja, ki prihaja, moram povedati, da je morda bolje, če v tem času opustimo razmišljanje o tovrstni korekciji zakonodaje, ker se lahko stvari le še poslabšajo. **gg**